

FEJÉRDY ANDRÁS**A vallásgyakorlás mint ellenállás. Szempontok a katolikus egyház Kádár-korszak alatti történetének kutatásához**

A magyar pártállam az 1956-os forradalom után differenciáltabb egyház- és vallásüldöző egyházpolitikát vezetett be. A politikai és ideológiai ellenfél kategóriájába sorolt egyházakat a rendszer különösen veszélyes ellenfélként – a rendszer „legnagyobb legális ellenfeleként” – tartotta számon. Miközben az intézményes egyházi struktúrák ellenőrzött keretek között működhettek, a hatalom dichotóm világképének következtében minden olyan vallási-egyházi aktivitás, amely a rendszer logikájától eltérő, autonóm életmód megőrzését szolgálta (politikai) ellenálló tevékenységnek számított. Az előadás ennek az egyházi „ellenállásnak” mibenlétét, formáit és hatásait, illetve kutatásának során felmerülő módszertani problémákat tekinti át a katolikus egyházból vett példákra támaszkodva. Amellett érvel, hogy a vallásos civil társadalom „ellenálló” tevékenysége is fontos szerepet játszott a hagyományos gondolkodás, értékek és politikai attitűdök megőrzésében és átmentésében.